

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.и.н Милко Стоянов Палангурски, 400/23.10.2017 г.
преподавател по

„Нова българска история“ във ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“
на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на
академичната длъжност „доцент“ обявен в Държавен вестник,
Брой 51 от 27.06. 2017 г.

от Институтът за исторически изследвания при БАН
по област на висше образование .2. Хуманитарни науки.
професионално направление 2.2 История и Археология,
научна област 05.08.04 „История на България (Нова Българска история)
за нуждите на Регионалния исторически музей
„Акад. Йордан Иванов“ - Кюстендил

В конкурса за 'доцент' като кандидат участва гл.ас. д-р Ангел Симеонов Джонев от Регионалния исторически музей „Акад. Йордан Иванов“ – Кюстендил. Участникът в конкурса е защитил дисертация на тема „Македония в железопътното политика на България (1878-1918)“ и придобива образователната и научна степен „доктор“ Единственият кандидат в конкурса взема участие със в него с две монографии, пет документални сборника, спомени и албуми, 14 статии и студии, които не са по-темата на дисертацията му и две рецензии.

Основните му дирения са концентрирани в двете монографии: „Отиваха юнаците, отиваха. Петдесет и трети пехотен резервен полк през Първата световна война. Кюстендил-Добрич, 2016, 196 с.. и „Кюстендил – военната столица на България през Първата световна война. Кюстендилци и Кюстендилският край във въоръжения конфликт(1915-1918). Кюстендил, 2017, 440 с.“. И двете са посветени на Кюстендилския край по време на Първата световна война.

Първата монография е посветена на участието във войната на 53-ти резервен пехотен полк. Приносът за мен тук е, че Ангел Джонев се обръща към съдбата на редовия войник, на онази персонална история, често пъти олицетворявана от своята рота, полк, дивизия и армия. Тези микро- и макроколективи създават невероятно силно чувство за общност, спомен за споделени мигове, тежки походи, кървави сблъсъци, раздялата с мъртви другари и кратките отпуски.

Втората монография представена в конкурса е посветена на историята на град Кюстендил като военна столица на страната в продължение на целия световен конфликт. Както подчертава Ангел Джонев това е разказ за Кюстендилци и Кюстендилския край по време на въоръжения конфликт. Трябва да подчертая, че избраният подход е изключително сполучлив. В книгата се разглеждат три на пръв поглед изключващи се теми: случващото се в Главната квартира на армията, динамиката на живота в тила и съдбата на мобилизираните кюстендилци на действащия фронт. Това триединство дава възможност да се покаже целия как един по дефиниция регионален разказ става национален.

В първата посока на изследването – Главната квартира на армията се изясняват всички видове противоречия, които произтичат по линиите България – външни съюзници и военно ръководство – политически фактори във вътрешнополитически план. Ангел Джонев показва човешките качества и недостатъци на военните оглавили армията – Жеков, Жостов, Луков, Сапунаров, Бурмов, Тодоров и тяхното сътрудничество и противоречия. Не са скрити сложните взаимоотношения както помежду им и, така и с конституционният главнокомандващ.

Много примерени и точни са редовете, които показват как Кюстендил се превръща и в дипломатически възел, който не само трябва да приема

високопоставените делегации на съюзниците, но и да осигури резидирането и функционирането на военните представители на Германия, Австро-Унгария и Османската империя. Към тях трябва да се добавят и българските интелектуалци, които правят всичко възможно да осигурят на армията нужната доза култура, както да станат и трансмисия на случващото между случващото се на фронта и жадния за новини тил.

Ангел Джонев показва как се променя и държавната администрация, която попада под пресата на изискванията на армията и как това се отразява на всички институции, които трябва да се съобразяват и нагодят към армейските изисквания и желания.

С много внимание трябва да се четат редовете за промяната в състоянието на тила. Детайлно е показано влошаването на тилото снабдяване, недостигът и недоимъкът на фронта и в тила, натискът върху селскостопанския производител, намаляването на дажбите и т.н. Тези редове са изключително важна обосновка на пътя към една предрешена загуба. В последно време под натискът на емоцията, много изследователи и публицисти забравят този ключов момент в нашата история. Ресурсният недоимък предрешава войната и отваря пътя за гражданския конфликт. Не можем да разберем остатъка на XX век, ако не се вгледаме в предложените и анализирани от Ангел Джонев данни.

Третото ниво на изследването показва, как и къде воюват кюстендилци. Те имат тежката съдба да оставят своите кости и бойна слава на двата фронта, разделени един от друг на хиляда километра, да се бият както за своите съседи от Македония, но така също да положат свръх усилия в Добруджа и степите на север от р. Дунав. Студиите и статиите на Ангел Джонев са основно по-набелязаната до тук тематика. Той публикува и поредица документи и материали, които са неразривно свързани с

основната му научна дейност: положението на българите в Македония, въоръжената борба, спомени и др., които са свързани с неговата музейна дейност.

Текстовете му са написани с добро познаване на съществуващата историография, при коректно използване на съчиненията, с привличането на достатъчен нов и на вече познат и публикуван изворов материал. Позоваването на източниците е напълно коректно, с внимание и отдаване на дължимото на направеното от изследователите до този момент и при спазване на научната коректност.

Анализът на представените за рецензиране трудове на участникът в конкурса гл.ас. д-р Ангел Джонев показва, че той е изграден учен. Той притежава собствен почерк, ясно очертани сфери на научно проучване и израстване. Поема изследването на щекотливи сфери, с коректно отношение към изворовия материал и историографските постижения. Направените от кандидата изводи, анализи и пуснат в оборот нов изворов материал са негово лично творчество и принос в историографския процес. Използваната матрица върху изследвания период и проучваните от него теми имат своето място в научното пространство и смятам, че те не са строго регионални, а спомагат за оформяне на националната история.

Представената от гл.ас. д-р Ангел Джонев продукция отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, които са използвани при защитата на ОНС 'доктор'. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили научно признание .

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка и **ДА** препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Научния съвет на института за **ИЗБОР** на гл.ас. д-р Ангел Симеонов Джонев на длъжност '**ДОЦЕНТ**' направление 2. Хуманитарни науки; професионално направление 2.2 История и Археология; научна област 05.08.04 „История на България (Нова Българска история)

06. 10.2017 г.

.....

Проф.дин Милко Палангурски